

تاریخ نظریه: 1395/07/04

شماره نظریه: 1571/95/7

شماره پرونده: 95-1/168-666

استعلام:

1 حسب نظریه شماره 7/24/6935/72-6935 اداره کل حقوقی قوه قضائیه در صورتی که اولیاعدم مدعی عمد در قتل شده و تقاضای قصاص نمایند ولی دادگاه متهم به قتل عمدی را از وصف عمد تبرئه و حکم به استحقاق دیده غیر عمد بدهد اولیاء مذکور می‌توانند از حکم برائت فرجام خواهی و یا با تسليم به آن مطالبه دیده نمایند. 2- برابر ماده 45 قانون مجازات اسلامی 92 صدور حکم به پرداخت دیده منوط به درخواست اولیاعدم شده است. 3- زوج و زوجه در مطالبه قصاص حق ندارد ولی با تبدیل موضوع به دیده یا اینکه تشخیص غیر عمدی بودن فعل قتل انتسابی چون دیده از ماترک محسوب است چنین استحقاقی را پیدا می‌کند حالیه اعلام فرمایند با توجه به استحقاق دیده جنبه اعلامی و حکم به پرداخت جنبه انتسابی دارد: 1- مطالب دیده پس از قطعیت رأی است یا با تقاضای دیده قبل از قطعیت تبرئه از قتل عمد هم می‌توان دیده را مطالبه کرد و آیا این مطالبه دلات بر تسليم دادگاه مبنی بر تبرئه از قتل عمد دارد؟ 2- در هر دو فرض این درخواست از کدام مرجع می‌شود با ایند وصف عمد؟ اگر کفری یک راصلاح بدانیم که حکم فوق را صادر کرده است آیا برای حکم به پرداخت دیده متعاقب درخواست همه ورثه‌ای که منوع از ارث نمی‌باشد نیاز به تشکیل جلسه جدید هم هست به لحاظ اینکه گاهی در موارد همسر مقتول هم که در بدو امر حقی در قصاص نداشته به شکلت علاوه می‌گردد و بعضاً در جلسات قبل دعوت نشده و شرکت نکرده است؟ 3- اگر با وصف تبرئه متهم از قتل عمد علاوه بر حکم به استحقاق مطالبه دیده قائل به تعزیر متهم به قتل غیر عمد باشیم حکم به تعزیر وی می‌باشد در همان رأی قلی می‌آمد و در فرض عدم صدور حکم در این زمینه آیا می‌توان با مطالبه دیده به تعزیر هم حکم داد؟ آیا در این فرض هم باید به جلسه رسیدگی تشکیل شود و یا در وقت فوق العاده می‌توان هم به دیده و هم به تعزیر حکم کرد.

پاسخ:

1 او(3) پس از طرح پرونده در دادگاه کفری یک و تشکیل جلسه یا جلسات دادرسی چنانچه هیئت قضالت دادگاه عقیده بر غیر عمدی بودن قتل داشته باشد و کیفرخواست صادره مبنی بر قتل عمد و صدور حکم به قصاص باشد، قضالت دادگاه باید از حیث قتل عمد حکم برائت صادر و حسب تشخیص خود که بر مبنای محتویات پرونده و تحقیقات انحصار نسبت به جنبه عمومی قتل غیر عمد حکم صادر کنند. 2- در صورتی که پس از قطعیت رأی دادگاه بر احرار از قتل غیر عمدی و تبرئه متهم از اتهام عمدی، اولیاء می‌طالبند، با اتخاذ ملاک از ماده 85 قانون آینین دادرسی کفری مصوب 1392 و اصلاحات و الحالات بعدی و تبصره‌های یک و دو آن، طرح پرونده در دادرسرا ضرورتی نداشته (اصولاً نیازی به طرح آن در دادرسرا نبوده) و اولیاء دم می‌توانند در دادگاه کفری ذیر بطنقضای خود را مطرح نمایند، در این صورت دادگاه یاد شده با رعایت مقررات مربوط و از جمله تعیین وقت رسیدگی و استناع اظهارات طرفین دعوا، رأی مقضی را صادر خواهد کرد.